

KOLLÉGIUM

S Z A K M A I - M Ó D S Z E R T A N I , I N F O R M Á C I Ó S F O L Y Ó I R A T

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A TARTALOMBÓL:

- Interjú Környei Lászlóval,
az Oktatási Minisztérium
helyettes államtitkárával
- Bemutakozik egy Szlovák kollégium
- Emlékezés a NÉKOSZ-ra
- Iskolafóbia
- Szakmunkástanulók térítési díja

IX. évfolyam 1999. március

3

ÉPÍTŐIPARI SZAKKÖZÉPISKOLA DIÁKOTTHONA, ÓGYALLA (SZLOVÁKIA)

ÉPÍTŐIPARI SZAKKÖZÉPISKOLA DIÁKOTTHONA, ÓGYALLA (SZLOVÁKIA)

Ógyalla, Szlovákia déli részén a Nyitrai kerületben, Újvár és Komárom között található, 15 kilométerre Magyarország határától. Ebben a 8000-es lakosú kisvárosban, ahol a világhírű Aranyfácán sört készítenek, található a mi diákotthonunk, amely az építőipari szakközépiskolához tartozik. Az iskola 4 éves, érettségivel végződő és a 300 diák két magyar és egy szlovák osztályban tanul. Szakirányzataink Szlovákiában egyedülállóak. Ezért is vannak diákjaink Somorjától Galántáig, Nyitra-céténytől Párkányig.

Diákotthonunk a kisebbek közé tartozik, 90 - 100 diák lakja. Működésünket meghatározzák az iskola és a kollégium feltételei. Hozzánk tartozik egy étterem, a szakrajztermek, saját tornatermünk van. Maga az épület húsz éves. Sajnos a berendezése is. Évek óta a politikai helyzet olyan Szlovákiában, hogy az iskolaügy és más fontos reszortok a társadalmi ranglétrán a háttérbe szorultak. Így, mivel állami intézmény vagyunk az újítás nagyon nehezen megy. Saját erőnkön kívül, szponzorok, szülők bevonásával igyekszünk megfelelő körülményeket biztosítani diákjainknak. Ma e segítségek nélkül nehezen tudnám elképzelni intézményünk tartalmas működését.

Bízunk az új kormány megfontoltabb hozzáállásában az ilyenfajta intézmények felé.

1989 után a diákotthonok működésében és szerepében nagy változások álltak be. 1991-ben megalkult a diákotthonok érdekeit képviselő országos expert csoport, amely több olyan kollégiumi vezető személyéből állt, akik a diákotthonok problémáit a szívügyüknek tekintették. Átdolgoztuk a belső rendtartást, a napirendet, a biztonsági előírásokat. Több javaslatot tettünk az elavult törvények előírásainak újítására. Képviselőink vannak az Iskolaügyi Minisztériumban, a törvényhozásban. Ma ott tartunk, hogy egy jól szervezett csoport vagyunk, akik sokat tettek a kollégiumok működése színvonalának növekedéséért. Szlovákiában ma háromfajta diákotthon működik:

1. Magán diákotthonok - ezek száma nagyon kevés.
2. Önálló diákotthonok - egy város vagy település több középiskoláiból érkező diákokat szállásol el.
3. Középiskolák mellett működő, egy igazgatóság alá tartozó diákotthonok. Tehát az iskola igazgatója a kollégium igazgatója is. Az ilyen fajta intézmény a leggyakoribb. A miénk is ilyen.

Az épületünk háromemeletes. Két-, három- és négyágyas szobáink vannak. A földszinten a klubhelyiségek, konyháink ételmelegítővel, hűtőszekrényrel felszerelve, a vendég-

Lapunk az Oktatási Minisztérium és a Soros Alapítvány támogatásával készült.

K o l l é g i u m

- **Kiadja:** a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
- **Felelős kiadó:** **Horváth István** □ **Felelős szerkesztő:** **Benda János** □ **Alapító főszerkesztő:** Dr. Benedek István
- **Rovatszerkesztők:** Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Tel.: 27/ 317 - 069 (Diákoldal); Gulyás Béla, Tel.: 78/ 462 - 035 (Zöld-oldal); Takács Ernő, Tel.: 34/487 - 081 (Szakmai érdekvédelem); Dr.Csépe György, Tel.: 37/ 318 - 138 (KSZ hírek, megyei információk)
- **Terjesztés:** Pethes Zoltán, Tel.: 30/376 - 042; □ **Szerkesztőség címe:** Körösy László Középszokolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412 - 813 □ **Előfizethető a kiadó címén:** 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax:(1) 352-9601
- E-mail : KollegiumiSzovetseg@mail.matav.hu □ **Honlap:** www.kollegiumiszovetseg.matav.hu **Példányszám:** 1500

Így éreztük magunkat Szőnyben

szobáink és a nevelők irodái találhatóak. Három szoba lakóinak van egy közös fürdőszobája. Az épület két bejáratú. Az egyik felén a lányok szobái vannak, a másikon a fiúké.

A diáktanács segítségével sok sportakciót, érdekes beszélgetéseket, kiállítást szervezünk. Jól együtt működünk régióink más kollégiumaival. A dunaszerdahelyi, megyeri, gadóci, komáromi diákotthonokkal teremfoci, kosárlabda, asztalitenisz bajnokságokat szervezünk váltogatva a helyszínt évente. Kapcsolataink a határon túlra is kiterjednek. Testvérkollégiumunkkal a Komáromi Középfokú Kollégiummal Szőnyben már hét éve tartjuk baráti kapcsolatainkat. Évente kétszer találkozunk. Pedagógusok, diákok min-

Az ógyallai gyermekotthonban

dig nagy szeretettel várjuk barátainkat. A másik határon túli kapcsolatunk a Szentesi Ternei Kollégiummal van, ami a szőnyi testvérkollégiumon keresztül jött létre. A tavalyi évben részt vettünk a

"Mozdulj 98"-as szentesi sportnapon, ami nagy élmény volt számunkra. Reméljük idén is eljutunk a "Mozdulj 99"-re.

Az érdekköri tevékenységek közül szeretném megemlíteni a futball, röplabda, kosárlabda és asztalitenisz köröket. A tornateremben van konditermünk. Jól működik az egészségügyi és a főző körünk is.

Diákjainknak lehetőségük van délutánonként az iskola számítógépes központjában internetezni.

Van könyvtárunk és tanulóink szabadidejükben a kábeltelevízió programjai között válogathatnak. Rendezünk kollégiumbajnokságot sakkban, dámában, asztaliteniszben. Évente meghirdetjük a diákotthon legszimpatikusabb diákjai versenyt.

Szalonnasütés

dunkban vásárolni, ezért kéréssel fordulok minden magyarországi kollégiumhoz, ha van lehetősége és módja, segítsen ezen állapot javításán. Hogy diákjaink szókincse gazdagodjon, és jobb lehetőségük legyen a magyar irodalom megismeréséhez, elsajátításához, hisz a szlovákiai magyar diáknak is a magyar az anyanyelve.

Végezetül köszönöm a lehetőséget a bemutatkozásra és kívánok minden kollégiumi dolgozónak sikeres nevelést és céljaik elérését.

Címünk: DOMOV MLÁDEŽE

Á. Fesztyho 2433/27

947 01 Hurbanovo

Szlovákia

e-mail: spsstav@spsstav.sk

Mikulásra minden évben meglepjük az ógyallai gyermekotthon lakóit egy kis műsoros esttel, ami mellé édességeket és

egyéb ajándékokat osztunk szét. Mint minden kollégiumban, nálunk is akadnak nevelési problémák.

Ezeket a szülőkkel és az osztályfőnökökkel közösen oldjuk meg.

Diákotthonunk fő célja az, hogy

*Labancz Béla
Főnevelő, Ógyalla*

Emlékezés a NÉKOSZ-ra

A következő emlékező írás Veszprémben 1996. november 30-án, a Batsányi János népi kollégium megalakulásának évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen elhangzott beszéd alapján készült. Asztalos István veszprémi történelem-tanár alkotásának közreadásával - megítélésünk szerint - méltóan emlékezünk meg a félévszázaddal ezelőtt hamis vádak alapján feloszlatott NÉKOSZ-ra, az egykori népi kollégistákra.

dr. Tatai Zoltán

Veszprém Megyei Jogú Város Oktatási és Kulturális Bizottsága és egész önkormányzata nevében tisztelettel köszöntöm Önöket abból az alkalomból, hogy összegyűltünk felavatni, pontosabban újra felavatni e táblát, mely a N É K O S Z - m o z g a l o m történetének veszprémi fejezetére emlékezteti az utódokat.

Nem tudom, gondoltak-e már arra, hiszen így kimondva valóban kissé különösnek, hihetetlennek tűnik, de Önök immár - történelem. Mi több: tananyag. Ha tanítványaimmal a NÉKOSZ történetéről beszélgetve e mozgalom lényegét akarom érzékeltetni, általában egy legendához folyamodom, melyről nem tudom biztosan, hogy igaz-e, de hogy szép és hogy rendkívül sokatmondó, az biztos.

A legenda úgy szól, hogy valamikor, a háború utáni években egy suttyó fiatalember a munkája után járt a falu határában, amikor egy papírlapot sodort a lába elé a szél. Felvette és elolvasta. Fiatalok! - hirdette öles betűkkel a lap. - Akartok-e színészek lenni? Vár benneteket a Színművészeti Főiskola! A fiatalemberben pedig emésztő, nagy sóvárgás támadt, színésznek lenni, játszani ott fönt, a fényben... Így indult el a pályáján a

magyar színháztörténet egyik legfényesebb és letragikusabb csillaga, Sós Imre.

Valóban azt hiszem, hogy ebben a legendában benne van a lényeg. Az, hogy a társadalom hallgatag mélyét egyszerre csak megszólította a történelem. Az, hogy egy csodálatos pillanatra úgy tűnt, az ócska rendi világ egyszer és mindenkorra eltűnik a süllyesztőben, hogy az apád paraszt volt, magad is az maradtál pökhendi szemléletmódja helyére egy egészen másfajta lép. Az, amely képes az emberben meglátni az értéket, az, amely többre becsüli a szorgalmat, a tehetséget, a becsületet, mint a származást. Amely tért nyit és pályát ad mindazoknak, akik addig a nincstelenségbe bebörtönözve sóvárogva nézhetek csak át egy szebb, teljesebb világra. Csodálatos, nagyszerű pillanat volt ez, mert mérhetetlen energiákat szabadított fel.

A mindaddig esélytelenek tehetsége, reménykedő erőfeszítése éltette azt a mozgalmat, mely végül is keretbe foglalta az energiának ezt a megáradását, a NÉKOSZ-mozgalmat, mely nem kevesebbre vágyott, mint megforgatni - és már holnapra! - az egész világot.

A hajdani dal e töredéke megsejtet az utódokkal még valamit.

Egy életérzést, egy lelkiállapotot, amelyben a bizakodás lassan bizonyossággá, hitté szilárdul. Holnapra megforgatjuk az egész világot! Boldog az a nemzedék, amelynek ha néhány évre is, de megadatott az a hit, hogy meg tudja forgatni a világot. És e sortöredék mellé kínálkoznak más sortöredékek. Mégis győztes, mégis új és magyar! Az nem lehet, hogy annyi szív... Még jöni fog, mert jöni kell...

Ha semmi más, e mérhetetlen bizalommal átitatott lelkiállapot nem kevesebbet jelez, mint hogy egy új, a magyar történelemben a harmadik reformkor és reformnemzedék készülődött a NÉKOSZ-mozgalomban. És ez az új reformnemzedék mindenekelőtt azt élte át eufórikus hangulatban, hogy minden lehet. Hogy csodák is lehetnek. Hogy beköszöntött a szabadság!

A szabadság azonban nemcsak gyönyörű, hanem veszedelmes is. A szabad ember látványa félelmetes látvány ember annak, aki rabszolgákra vágyik. A nemzedék, az Önök nemzedéke hajdan mély és ezúttal kivételesen hiteles pátosszal élte át tulajdon fel szabadulását, és ezzel a vesztébe rohant. A berendezkedő új hatalomnak alattvalók kellettnek ugyanis, a tehetség, a szorgalom, a becsület értékei helyére a feltétlen hűség lépett, a hosszan tartó, ütemes taps, és akik párt-szerű jelszavakra cseréltették az alig meglelt igazságot, ugyan mit is kezdhettek volna a NÉKOSZ szabad nemzedékével?

Mi lesz, ha megint befagy a remények tengere? - kérdi még szorongva Nagy László, s aztán a politika felel.

Az iskolafóbia

Anyagot gyűjtve a gyermek – és ifjúkor neuroticitásának és szorongásos állapotainak témakörében, egyszer csak a szemem elé kerül egy szó: **“iskolafóbia”**.

Nem akarván hinni a hihetőt, végigbetűztem. És lőn Shulz-Henke 1987-ben datált második kiadású könyvében, részletesen olvashattam e jelenségről. Mi több, az elkülönítő diagnosztikát illetően figyelmeztettek a szerzők, hogy nem tévesztendő össze az iskolakerüléssel.

Iskolakerülésen - sugallják a tanulmány írói – értjük, amikor a gyermek elcsavarog, moziba, videoklubba, játéktérbe jár iskola helyett, netán általa alig ismert társakhoz, idősebbekhez csapódik. A sivár, perfekcionista otthoni milió, gyakran súlyos családi konfliktusok, nyílt nevelési diszkrpanciák képezik a tanulás iránti érdektelenség hátterét. Ez éppen a pubertásban gyakoribb jelenség. Ekkor a tulajdonképpen számukra érdektelen, unalmas, kedvetlenséget keltő rendszeres iskolai köteleességteljesítést cserélik fel valamilyen számukra pillanatnyilag kellemesebb időtöltéssel. Minthogy ez életkorban a kortársi befolyás, a kortárscsoportok (referencia csoportok) hatása igen jelentős, nemegyszer szorongásos neurózisban vagy más pszichés megbetegedésben szenvedő gyermek is könnyen kerülhet ez irányú kedvezőtlen befolyás alá. Ezért is nagy a jelentősége a kollégiumi pedagógusok, iskolai tanárok, iskolai orvosok, szakorvosok s nem utolsósorban a szülők felelősségteljes, egymást segítő együttműködésének.

Most, hogy a német szerzők meglátásai alapján az iskolakerülés oki tényezőit körülírtuk, térjünk a tárgyra.

Az iskolafóbia tiszta előfordulása viszonylag ritka jelenség. Hátterében többnyire teljesítményzavarok, éretlen emocionalitás és/vagy családi konfliktusok szerepelnek. A teljesítményproblémák egyes esetekben

következményei látens krónikus megbetegedéseknek, infekcióknak (fertőzéseknek).

Különösen – talán még nem eléggé feltárt entitás – a gyermek körül kitágult világ ingergazdagsága, élményeinek halmaza és antagonizmusa, a felbolydult értékrend hihetetlen alkalmazkodási követelményeket teremt. És akkor még nem beszéltünk a középiskolás korosztályú gyermekben lezajló fiziológiai és pszichikai változásokról, az éréstől és fejlődésről. A tanulmányok jelentős szellemi teherbíró képességet követelnek, emiatt is tapasztalhatjuk, hogy fokozódik a fáradékonyság. Bekövetkezhet a tanulmányi eredmények romlása, ami a sikertelenség érzetével együtt hozzájárulhat félelmek, szorongások, aggályok egyre gyakoribbá váló fellépéséhez. Ezek aztán elvezethetnek az, un. iskolafóbia kialakulásához. Amennyiben az iskolában és a kollégiumban nem kellően személyközpontú a pedagógiai tevékenységünk, sőt személytelen valamint ridegen teljesítménycentrikus, mely nincs tekintettel az életkorspecifikus és egyéni diszpozíciókra, akkor máris hozzájárultunk az iskolafóbia, sőt neurózis kialakulásához is. A gyakorlatban ott találkozhatunk e jelenséggel, ahol cserélődik a csoportvezető tanár, az iskolában az osztályfőnök vagy hangsúlyos tantárgyak - matematika, magyar, történelem - tanára. A változás időszakában ébredő várakozás feszültsége a diákközösségen belül inductíve növekszik. Így könnyen lehet kiváltó előzménye az asthenizálódott (pszichésen meggyengült) gyermekek szorongásos, fóbiás állapotának.

Még a pubertásban is szoros kapcsolat van a tanár személye és az általa képviselt nézetek, értékek és tantárgy elfogadása, kedveltsége között. A megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek során egyértelművé vált, hogy nem az un. szigorú, követ-

kezetes, világos követelményeket támasztó, igazságos, barátságos, “jó fej” pedagógusok, hanem az egyértelműen autokratikus, ráadásul szeszélyes tanárok keltenek félelmet.

Az iskolai szorongásos állapotokra, ha generalizálódott (általánossá vált), akkor már, mint iskolafóbiára a szomatikus panaszok figyelmeztetnek. Mint pl. felfájás, szív táji fájdalomérzések. Nem ritkán vegetatív tünetek jelzik: hasmenés, izzadás, kézreszketés.

A neurózis teljes kialakulásában döntő szerepe az otthoni környezetnek van. Vizsgálódásunk szempontjából sokat árt a szülő elvtelen pártoskodása az iskolával, kollégiummal, tanárokkal szemben. A szubjektív alapon történő iskolaváltoztatás, kollégiumból való kimaradási kampányok általában erősíthetik a neurózist, mely a későbbiekben már komoly akadályává válhat a gyermek továbbtanulásának, egészséges, harmonikus személyiségfejlődésének.

Az iskolafóbia leányok és “egyke” gyermekeknél gyakoribb. Figyelemreméltó az előfordulása az értelmiségi családokban, valamint oly családokban, ahol a társadalmi felemelkedés eshetősége nyilvánvaló. Itt a szülők presztízs szükségletei érvényesítésének szándéka nyilvánvaló. A jelenség határozottan az átlagos vagy átlagon felüli intellektuális szintű gyermekeket érinti.

Európában az e témában megjelent publikációk a legmakacsabb iskolafóbiás jelenségeket a 10. életév táján jelzik. Néha a gyermekek más típusú fóbiái transzferálódnak (idegenektől, idegen környezettől, szerepléstől való félelmek).

Az iskolafóbia többnyire az iskola, kollégium, apa, anya, gyermek ötszög viszonyrendszerében érthető meg teljes mértékben. A felelőtlen egymáramutogatásokban végül is a gyermek húzza a rövidebbet.

A szakirodalmak a megoldatlan, akuttá vált – és az iskolától való félelemhez feltétlenül hozzájáruló – három változatot írnak le.

Gajdár István
(folytatjuk)

"A KOLLÉGIUMOK ELŐTT A FELVIRÁGZÁS ÉVEI ÁLLNAK"

Beszélgetés Környei László helyettes államtitkárral

Környei László helyettes államtitkár a közoktatás valamennyi területén dolgozott, - a kollégiumi élet belső világáról nemcsak elképzelései, hanem konkrét tapasztalatai is vannak, erről győződhetünk meg a következő interjúban.

Személyében is garanciát látunk arra, hogy a kollégiumok a közeljövőben valóban a felvirágzás előtt állnak.

Méltán bízhatunk abban, hogy szövetségünk eddigi erőfeszítései nem voltak, nem lesznek hiábavalóak.

Elvárható-e a fenntartótól ennek ütemezése?

A józan ész alapján elvárható egy fenntartótól, hogy ütemezést készítsen erre vonatkozólag, mert az utolsó évben erre nagy valószínűséggel egyszerre nem lesz pénze. A minőségbiztosítási központoknak az egyik fő feladatuk éppen az lesz, hogy folyamatosan vizsgálják az oktatási intézmények fenntartóit, hogy a meghatározott határidőre felkészülnek-e az eszköz és felszerelési jegyzékben megfogalmazottak teljesítésére.

A Kollégium c. folyóiratunkat diákok is olvassák, ezért engedje meg, hogy néhány személyes jellegű kérdést is feltegyek. Mi készítette arra, hogy a pedagógus pályát válassza?

Milyen esélyt lát arra, hogy a kollégiumok is az iskolákhoz hasonlóan minőségbiztosítási rendszer szerint végzik majd a munkájukat?

Nyilvánvaló, hogy a minőségbiztosítás egy jó indikátor ahhoz, hogy lássuk mely területeken van szükség a kollégiumi munkában erősítésre, hová szükséges több pénzt, vagy szellemi támogatást adni. Én úgy gondolom, hogy a közeljövőben nem a kollégiumok számát, vagy a kollégiumban lévő diákok számát kell emelni, hanem a kollégiumokban folyó szakmai munka feltételeit kell javítani, biztosítani.

Miben látja a kollégiumi rendszer oktatáspolitikai és társadalmi jelentőségét?

A kollégiumok az egyik legfontosabb eszközei annak az esélyteremtő közoktatáspolitikának, amit a kormányzat a zászlajára tűzött.

A kollégiumok kiemelt szerepet vállalnak a társadalmi mobilitás megőrzésében, nélkülük a közoktatás fejlesztése elképzelhetetlen, ezért az a véleményem, hogy a kollégiumok előtt a felvirágzás évei állnak. Annak érdekében, hogy ez

valóban így legyen az Oktatási Minisztérium a közeljövőben számos olyan programot tervez megvalósítani, amelynek célja a kollégiumok színvonalas működtetése.

A kollégiumok színvonalas működtetése, minőségbiztosítási szempontból nézve magában foglalja-e az elhelyezési feltételek minőségét? Várható-e, hogy a könyvtár és informatikai normatíva a kollégiumokban is megjelenik?

Feltétlenül magában foglalja az elhelyezési feltételek minőségét is.

Úgy tudom, hogy az elmúlt évben már majdnem sikerült betenni a költségvetésbe a kollégiumok könyvtár és informatikai normatíváját, de ebben az évben biztos, hogy sikerülni fog. Örömmel mondhatom, hogy a "SULINET" programot a kollégiumok irányába erőteljesen folytatjuk tovább.

Mi a véleménye a jelenlegi kollégiumi finanszírozási rendszerről? Lesz-e a jelenlegi fenntartó önkormányzatoknak pénzüik és hajlandóságuk arra, hogy a kollégium eszköz és felszerelési jegyzékben lévőket biztosítsa az intézmények számára 2003. szeptember 1-ig?

Eredetileg fizikusnak készültem, de nem sikerült a felvételim, így egy évet a győri Tanítóképző Főiskolán dolgoztam. Ott kerültem a pedagógia közelébe, keresztanyám is pedagógus volt.

Végül is arra a felfedezésre jutottam, hogy a fizika tanár és a fizikus nem esik messze egymástól, így lettem fizika tanár.

Később azért lett volna lehetőségem kutatóként dolgozni, de már annyira idehúzott a szívem, hogy nem változtattam rajta. Közel 20 évig tanítottam. Nekem is megvoltak azok a lelki problémáim, ami a velem egykorú, vagy az idősebb pedagógusoknak megvan: - nehéz a gyerekek lelki fejlődésének olyan mértékű változását nyomon követni, ami az utóbbi egy-két évtizedben bekövetkezett.

1992-től a tanügyigazgatás különböző területein dolgoztam, az ott lévő gyakorlatom tett alkalmassá arra, hogy a jelenlegi munkámat felelősséggel ellássam és elvállaljam ezt a tisztséget.

Amikor fizika tanárként dolgozott volt-e kapcsolata kollégistákkal, van-e valamilyen élménye a kollégiummal kapcsolatban?

Egyetemista koromban én is kollégista voltam. Tagja voltam annak az egyetemi delegációnak, amely a budaörsi új egyetemi kollégium kialakításába beleszólhathott.

Győrben a Hild József Szakközépiskolában voltam pályakezdő tanár, ahol az építőipari osztályban a kollégisták száma gyakran elérte a 30 %-ot is. Sokat jártam osztályfőnökként a kollégiumba, rendszeresen kapcsolatban álltam a nevelőtanárokkal. Közeli láttam, ismertem a kollégisták életét, annak ellenére, hogy nem laktam kollégiumban. Jó tapasztalatom volt velük kapcsolatban: - mindig szorgalmasak voltak, egyenletes teljesítményt nyújtottak. Ezt nem most találtam ki, hanem már akkor is éreztem a mindennapi munkámban, már akkor is megfogalmaztam kollégáimmal együtt ezt a különbséget. Azt azonban hozzá szeretném tenni, hogy ezek a diákok is ugyan olyan képességűek voltak, mint bárki más, de egy pedagógus, - így voltam ezzel én is - a szorgalmasabb gyerekekkel jobban tud együtt dolgozni.

Szabadidejében mivel foglalkozik szívesen, van-e valamilyen hobbija? Mondjon néhány szót a családjáról!

Erre a kérdésre talán a legnehezebb válaszolni, főleg ami a szabadidőt illeti. Sokat dolgozom. Általában reggel 7.30-kor kezdődik a napom, és este 8 előtt ritkán hagyom el a minisztérium épületét. Már arra is gondoltam több munkatársammal együtt, hogy a minisztérium azért alkalmaz vidéki tisztviselőket nagy számban, mert azoknak nem kell rohanni az óvodába a gyerekért, vagy más egyéb sürgős családi ügyeket intézni.

Én Győrben lakom, a feleségem matematika tanárként ott dolgozik. Három gyermekem van, az egyik Szegeden jár egyetemre, a másik Szolnokon főiskolára, a legkisebb 10 éves, ő még általános iskolás. Ők mindannyian továbbra is Győrbe vannak, én csak hétfővégen jutok haza, már amikor hazajutok, mert most is szombat van, és itt beszélgetünk Budapesten.

A barátaim úgy szoktak jellemezni,

hogy engem azok a dolgok érdekelnek, amelyek szétszedhetők és összerakhatók. Minden ilyesmi érdekel, pl.: autók, kerékpárok. Az autót nem egy esetben a legapróbb darabokra is szétszedtem, össze is raktam, s mi több, ment is. A számítógép engem is, mint az ország nagy részét, megfertőzött, de ez már nem is hobbi. Örömmel tölt el, hogy volt az életemben egy nagyon szép szakasz, amikor a tanítványaim közül többet egyetemi, főiskolai felvételre készítettem fel délutánonként, esténként. Nagyon jó kapcsolatom volt velük, nagyon szerettem ebben a közegben dolgozni, ez annak idején komoly hobbi volt számomra.

Köszönöm a beszélgetést és a kollégiumokban dolgozók és diákok nevében munkájához további sok sikert és jó egészséget kívánok.

Valamennyien bízunk abban, ahogy Ön fogalmazott, hogy "a kollégiumok a felvirágzás előtt állnak".

Gulyás Béla

TANÍTIK AZ ÁLLÁSKERESÉS TECHNIKÁJÁT Középfokú Kollégium, Komárom

Koppány Csaba
igazgató:

„Igyekszünk a lehetőségeink szerint mindent megadni tanulóinknak, s úgy alakítani mindennapjaikat, amelyek később nagy hasznát vehetik.“

Aki nem volt kollégista, bizonyára úgy képzeli el egy ilyen intézményt, mint egy katonai laktanyát.

- Szó sincs erről - nevet fel Koppány Csaba igazgató. - Jómagam a diák időszakommal együtt 40 esztendeje mondhatom magamat kollégistának, és sohasem volt ilyen érzésem. Igaz, régebben más volt, és most is más a helyzet. Egy biztos: nem kívánjuk elszakítani a gyerekeket a családtól, noha jól tudjuk, az otthoni légkört csak részben tudjuk pótolni.

- Mi változott meg napjainkra?

- Az oktatási, nevelési munkában fontos helyünk van. Megteremtjük az esélyegyenlőséget, vagyis igyekszünk megakadályozni, hogy a tehetséges gyerekek elhagyják a vidéki diákoknak is nyílik lehetőségük a továbbtanulásra. Tudjuk, hogy rengeteg olyan szülő van,

aki gyerekének, gyerekeinek képtelen ehhez megadni a megfelelő háttérrel.

- Milyen segítséget kaphatnak itt az érintettek?

- Rengeteget foglalkozunk azokkal, akiknek a tanulmányi eredményük gyengébb, s persze azokat a lehetőségeket is biztosítani tudjuk, amelyek segítenek nekik majd a felnőttkorban is.

- Kíváncsivá tett.

- Megemlíteném azt, hogy például a munkaügyi központ álláshelykeresési technikákat bemutató tréninget tart nálunk, gépjárművezetői tanfolyamot szervezünk - önköltséges áron. Mindemellett ide sorolhatom azt is, hogy a csoportok, ha úgy gondolják, főzhetnek maguknak, s persze van diákönkormányzatunk is, amely remekül működik. Ezt abból a szempontból is hasznosnak tartják a gyerekek, hogy megtanulhatják, miképpen kell szavazni, s milyen feladatai vannak egy felelős testületnek.

- Szabadidős programnak mit tudnak kínálni?

- Ne kívánja, hogy végigsoroljam! Kiemelem azt, hogy átjárhatnak sportolni az Olajmunkás tornaterembe, van számítógépes szobánk, már elérhető az Interneteshálózat is. Lehet videózni, kondi-terembe járni, s mindemellett sok-sok hagyományos rendezvényen vehetnek részt a diákok.

(Komárom-Esztergom megye 24Óra című napilap cikke alapján, 1999. február)

SZAKMUNKÁSTANULÓK ÉTKEZÉSI TÉRÍTÉSI DÍJA

Több kollégiumból jelezték, hogy ismételten gondot jelent a szakmunkástanulók étkezési térítési díjának megállapítása. Alaphelyzet szerint az elméleti oktatási héten és az iskolai gyakorlati képzési helyen biztosított gyakorlati héten az érvényes szabályozás szerint nem jelent gondot a térítési díj megállapítása. Gondot a magánmunkáltatónál teljesített gyakorlati oktatási hét térítési díja okozza az alábbiak miatt:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról; Természetben nyújtott ellátások fejezetben.

148. § (5) Gyermekétkeztetés esetén

b) diákothonban, kollégiumban elhelyezett és externátusi ellátásban részesülő

ba) szakmunkásképző iskolai és szakiskolai tanuló, után az intézményi térítési díj 30%-át,

c) három- és többgyermekes családnál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

(6) A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. Nem jár a tanulónak az (5) bekezdés ba)-bb) pontja alatti kedvezmény azon étkezésére, amely kedvezményre a -szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulói szerződése alapján már jogosult.

1998. január 1-től a magán gyakorlati oktatás szervezése és annak ellenőrzése átkerült a szakmai kamarákhoz. A megalakult szervezetek még nem állnak feladatuk magaslátán. A szervezéssel többnyire boldogulnak, de még nem képesek kézben tartani az ellenőrzést, a vonatkozó jogszabályok betartatását.

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 1. számú melléklet 1. A szociális és más ellátások közül adómentes:

8.17. a munkáltató által természetben nyújtott étkezés értékéből legfeljebb havi 2200 forint, vagy a kizárólag fogyasztásra

kész étel vásárlására feljogosító ingyenes vagy kedvezményes utalvány értékéből legfeljebb havi 1400 forintig terjedő kedvezmény; az előzőek ugyancsak választható módon megilletik a szakmunkástanulót (szakképző iskola tanulóját) és a kötelező szakmai gyakorlatának idején a diákot is és azt a magánszemélyt is, aki nyugdíjas, és a nyugdíjba vonulása idején volt munkáltatója, illetve annak jogutódja nyújtja részére ezt a természetbeni juttatást; a magánszemély egy adott hónapban csak egyféle (vagy a **2200 forintig**, vagy az **1400 forintig** terjedő) kedvezményt veheti igénybe; e rendelkezés alkalmazásában természetben nyújtott étkeztetés alatt a munkahelyen vagy a törvényes munkaközi étkezési szünet idejében a munkahely elérhető körzetében meleg étkeztetést biztosító szolgáltatónál a munkavégzés napján elfogyasztott ételt kell érteni;

1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről (Mvt)

A munkavégzés tárgyi feltételei:

24. § b) a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget.

9/1993. (XII. 30.) MüM-MKM együttes rendelet az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól

3. § (1) A tanuló részére a gyakorlati képzési napokon egyszeri kedvezményes étkezést kell biztosítani.

(2) Az étkezésről meleg - kivételesen indokolt esetben hideg - élelem biztosításával a gyakorlati képzési szervező a helyileg szokásos módon köteles gondoskodni.

(3) Eltérő megállapodás hiányában a tanulóval tanulószerveződést kötő gazdálkodó szervezet köteles gondoskodni az étkeztetésről, illetőleg viselni annak költségeit akkor is, ha a tanuló kiegészítő gyakorlati képzésére időlegesen más gazdálkodó szervezetnél vagy szakképző

iskolában kerül sor.

4. § (1) A tanuló a kedvezményes étkezést az illetékes szakképző iskola tanműhelyében foglalkoztatott tanulóra meghatározott élelmezési (ebéd) nyersanyagköltség ötven százalékának megfelelő összegű - előre befizetett - térítési díj ellenében veheti igénybe.

(2) A gyakorlati képzést szervező mentesül a 3. §-ban meghatározott kötelezettsége alól, ha a tanuló az étkezést nem kívánja igénybe venni, illetőleg az (1) bekezdés szerinti térítési díjat nem fizeti be.

(3) A gyakorlati képzést szervező a tanulót részben vagy egészben mentesítheti a térítési díj megfizetése alól.

5. § (1) Ha a gyakorlati képzést szervező a tanuló étkeztetését a 3. § (2) bekezdése szerint nem tudja megoldani, köteles a tanuló étkezési költségeihez hozzájárulni.

(2) A hozzájárulás naponkénti (étkezésenkénti) összege nem lehet kevesebb az illetékes szakképző iskola tanműhelyi tanulóira meghatározott élelmezési (ebéd) nyersanyagköltség ötven százalékánál.

Elég gyakran előfordul, hogy a nem iskolai gyakorlati oktatási helyen a munkáltató nem teljesíti ezt a kötelezettségét. Az iskola kezéből kivették az eredményes fellépés lehetőségének jogosítványát. A szakmai kamarák a jó szándékuk ellenére képtelenek eredményes megoldást érvényesíteni. A panaszolt esetben a tanuló nem mondott le – a gyakorlati képzést szervező kamara bizonyítani nem tudta, hogy lemondó nyilatkozattal rendelkezne – az étkezéséről, csak azt a kollégiumban szerette volna elfogyasztani. Ennek ellenére nem kapta meg az őt megillető munkáltatói étkezési hozzájárulást.

Szövetségünk a jogszabály módosításra előkészítendő kezdeményezéseink sorába felvette a probléma megoldását. A szakmában dolgozó tanártársaink majd csak akkor látják megoldottnak ezt a kérdést, ha a jogalkotók között nem vész el a szakmunkástanuló gyermek.

Takács Ernő

NEM EGYEDI, DE TANULSÁGOS

Demokráciánkkal együtt jár, hogy politikai vetésforgó van. A politika széllovasai mennek, jönnek. Az elmenőkre senki sem olvassa rá mennyit rontottak, akik viszont maradnak, harsányan elhatárolódnak, hogy ők már akkor sem mondták. Az újak meg szűzies lendülettel indulnak tovább rontani. Rosszak a nagyváros makroszintű költségvetési mutatói. A költségek több mint a felét felemésztik az intézmények. Azok az intézmények, amelyek a nagyvárosnak rangot, patinát adnak, amitől a tudomány központja, művészet-teremtő és iskolaváros volt. Most költségvetést kínlódnak. Hogyan lehetne 1 milliárdot kivonni az intézményrendszerből? Mondják, sok ott a bér. Bruttó 45 ezres átlag. A "sokan" még többen osztoznak. Le kell hát csökkenteni a létszámot. A felelős szakmai fórum alig érti, hogy minek a vezénylésébe fogott bele a pénzügyi lobb. Megszavazták a nagyváros éves költségvetési rendeletét, benne a súlyos tételeket, 1 milliárd elvonás, 5% létszámleépítés. Kiszivárognak az intézményi sarokszámok. Mindenki gyors számolásba kezd. Akkor derül ki, hogy az egyes intézmények bértömege az 1999-es évre kevesebb az 1998. évi tervezettnél is! Hogyan is van? Hiszen '98-ban a tervezett bér - ha nem is jelentősen - de 1999-re nőtt az un. minőségi bérpótlék összegével, januárban az 1,16-os tanári bérszorozóval, meg a technikaiak 13%-os béremelésével. Ettől lenne kevesebb? Gratulálok magamnak. Benne voltam a bérharcban!

Meghatározták az intézményi létszámkeretet is. Ugyanaz, mint tavaly volt. Mit tegyek? Csökkentsem a munkavállalók bérét, mert nincs meg a fedezete? Bármit teszek, be vagyok kerítve. Adott egy összeg, ami kevés. Nem tudok ügyeskedni. Már jól látható a költségvetés számaiból, hogy a minőségi bér nyár végére elfogy. A remény, hogy talán

beépíthető, megtartható, valahogy végleg elszáll. Ez is, meg az új adótábla is, meg a közalkalmazotti kedvezmény megvonása is felmorzsolja a 19%-os béremelést. A "legminőségibbek" járnak a legrosszabbul.

Arra készítem a politika friss ereje, hogy küldjem az utcára azokat, akiknek nem jut bér, 18%-os a létszámleépítés. Fél évig titkos készülődés volt, most azonnal kell végrehajtani. Nincs lehetőség a munkakör elemzésére. Elkezdődik a kiszámolásmódi. 18% nagyon sok embert érint, akiknek hangyaszigoralma

hiányzik majd, ha nincs. Ki ül a portára, ki osztja az ebédet, ki fog takarítani? Elküldjük a nyugdíjas részfoglalkozásúakat. A makromutatókon javítani kell! Az adható pótlékokat megvonom. Az étkezési hozzájárulás kifizetésére nincs pénz. A vidékről bejáró dolgozók részére nem tudok utazási költség hozzájárulást fizetni. A tanulócsoporthoz létszámok a 40 fő közelében landolnak. Túlóra csak úgy tervezhető, ha plusz 2 embert még elküldök. Futok a mókuskerékben. A "nekem ennyit ér ez az intézmény, tehát ennyit adok neked, ebből működteted ahogy tudod" elv látszólag demokratikus, de egy határon túl kezelhetetlen. Van egy pontja a hiánynak, ami fölött véget ér az intézményvezető kompetenciája. Hozzá kellene nyúlni az egészhez, és egyszerre. Rendszerszervező erővel. Újra, mindent átgondolni ésszel, tehetséggel, a hagyományok féltésével, a bemenet szabályozásával, akik eddig jól-rosszul csinálták. Csakhogy ez politikai következményekkel jár. Vigyék el a balhét az intézményvezetők.

Az elmúlt héten még megyei módszertani műhely akartunk lenni. Jó hírű alapítvány támogató. A megye uraival arról tárgyaltunk, hogy az erősödő szakmaiságunk hogyan sugározhat szét a térség 21 kollégiumára. Aztán jött a "fűnyíró"! Mit fűnyíró, aratógép! Hangyák vagyunk, akik ha szétrúgják a fészkeket újra tovább nyüzögnek. A semmiből kezdik újra és újra. Rácsodálkozom magunkra. Különös állatfaj. Az állathatározó szerint nem Európa-specifikus. A világ sok pontján megtalálható.

Mezei József

KT MÓDOSÍTÁS

Ismét terítéken van a közoktatási törvény. Szövetségünk folyamatosan, és aktívan részt vesz a tervezet szakmai előkészítési munkálataiban.

A tervezet többek között hangsúlyozza, hogy erősíteni kell a kollégiumok neveléssel kapcsolatos tevékenységét. Az értékelési, ellenőrzési és minőségbiztosítási rendszer kiépítése lehetővé teszi majd a kollégiumokban folyó pedagógiai munka színvonalának garantálását, az egyes intézmények tevékenységének összehasonlítását.

A kollégiumnak a nevelőmunka mellett oktató munkának is folynia kell, pedagógiai programjának ezért nemcsak a nevelés alapelveit és célkitűzéseit kell

meghatározni, hanem a tanuló fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégium esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenységnek az alapelveit is. A javaslat előírja minden kollégiumnak, hogy segítse elő az egyén fejlődése mellett a közösségi élet kialakulását és fejlődését is. E tevékenységhez megfelelő időt is rendel, amely beszámít a pedagógus kötelező óraszámának a teljesítésébe.

Bízunk abban, hogy a végleges és elfogadott módosítások érdemi módon segíteni fogják a kollégiumok működését, nevelési és oktatási tevékenységét, s a nem önálló intézmények részére megfelelő teret és lehetőséget biztosít majd szakmai munkájuk kibontakoztatására, fejlesztésére.

Benda János

FEKVŐTÁMASZVERSENY

A középiskolás korosztály kollégiumi nevelése folyamatában számolni kell a tanulók olyan alapvető szükségleteivel, amelyek kielégítését a tanév minden szakaszában meg kell oldanunk.

A fiatalok jogos mozgásigénye, mint életkori sajátosság, fokozottan jelentkezik a kollégium viszonylagosan zárt világában. Az őszi és tavaszi hónapokban az időjárástól függően a rendszeres és kielégítő mozgást jelentő sportolás általában megoldható. A külső sportpályán, a szabad levegőn ilyenkor népszerűek a különböző labdajátékok, a fiúknál természetesen elsősorban a labdarúgás. A rossz levegő beálltával ezek a lehetőségek azonban be-szűkülnek. Ilyenkor a falakon belül kell megoldani a kollégium egyik fontos nevelési területével, az egészséges életmódra való neveléssel kapcsolatos gyakorlati feladatokat.

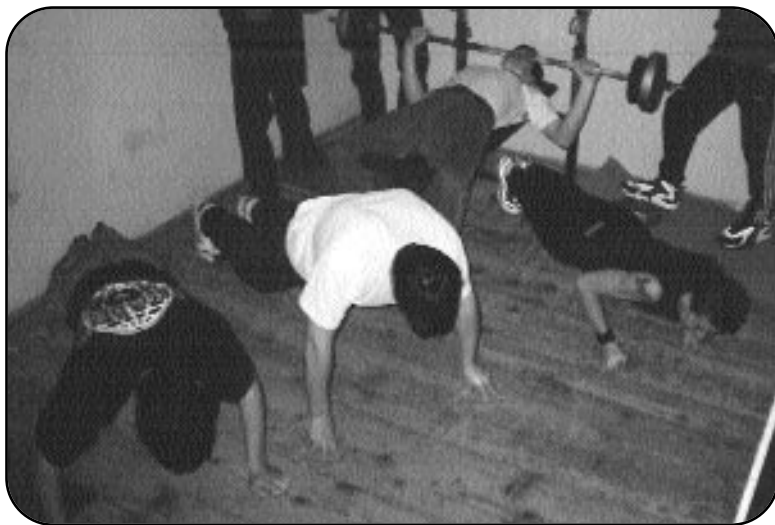
Szerencsésnek mondhatja magát az az intézmény, ahol van tornaterem (esetleg az anyaiskolával közösen) vagy netán felszerelt kondicionáló terem is rendelkezésre áll. Sajnos azonban ez nem mindig általános.

Ha van, akkor könnyű helyzetben vagyunk a téli sportolást illetően. Ilyenkor a terembeosztás, a felügyelet és a baleset-elhárítás biztosítása mellett jó sportprogramokat lehet szervezni. A fiúk számára van azonban egy kifejezetten férfias sport is, aminek a műveléséhez nem szükséges semmilyen drága felszerelés, vagy sporteszköz sem. Ennek még a hely, és időigénye is annyira minimális, hogy bármely kollégiumban megvannak a feltételei. Igen, a fekvőtámaszról van szó.

A fiúk között nem ritka, akinek az életmódjához hozzátartoznak a rendszeres, napi gyakorlatok. Különösen az újévi fogadkozások idején gyakori, hogy hosszabb-

rövidebb ideig (legalább titokban) próbálkoznak a testépítésnek ezzel a mindenki által hozzáférhető elemével. Mindezeket figyelembe véve szinte adódik az ötlet, hogy az egyéb programok mellett miért ne rendezhetnénk a téli hónapokban, ebben a műfajban (is) vetélkedőt?

Ha mérlegeljük a körülményeket, akkor kijelenthetjük, hogy ebből

senkinek sem lehet hátránya. Ha így van, akkor nézzük milyen kedvező hatásai lehetnek, milyen előnyökkel járhat:

Hozzájárulhat:

- a szabadidő egészséges, tartalmas, hasznos eltöltéséhez,
- a kitartás, állhatatosság fejlesztéséhez,
- kisportolt, férfias testalkat, fitt közérzet eléréséhez,
- a harmonikus személyiség kialakulásához,
- a pozitív tanár-diák, diák - tanár kapcsolat elmélyítéséhez,
- az egészséges versenyszellem, a jó értelemben vett virtus, a sportszerűség, a sporterkölcs,
- a fair play szemlélet megismeréséhez, elsajátításához és gyakorlásához,
- a közösségek kohéziójának erősítéséhez
- a megalapozott önbizalom, önbecsülés, tekintély megszerzéséhez,
- a főlölesleges energiák hasznos úton való levezetéséhez.

Segítheti:

- az első évesek illetve az új tanulók beilleszkedését,
- a mindenki által elfogadott erkölcsi normákon (munka, teljesítmény) nyugvó etikus rangsor kialakulását,
- felkelteni a tanulók érdeklődését a fizikai erőt is igénylő sportok iránt, így akár ígéretes tehetségek indíthatjuk el egy lehetséges későbbi pályafutását,
- leküzdeni a félszagséget, az önbi-zalomhiányt.

Ezenkívül:

- az akarat nevelésének kiváló eszköze,
  - jól illeszkedhet bármilyen egészség-nevelési tervbe,
  - a nevelőtanár számára is kihívás, a szervezőkészség próbatétele,
  - önmérsékletre intheti a szájhősöket,
  - felszínre kerülhetnek a személyiség rejtett, pozitív tartalékai,
  - felválthatja a céltalanságot, olyan pótcselekvés helyébe is léphet mint, pl.: a dohányzás,
  - tartalmat adhatunk a ma is érvényes ókori görög bölcsességnek : "ép testben ép lélek",
  - életformává válhat a rendszeres testmozgás, ennek következtében pedig kialakulhat a helyes időbeosztás, pontosság, a rendszeretete,
  - helyére teheti a megalapozatlan elbizakodottságot, önteltséget,
  - javítja, élénkíti a vérkeringést, és így fokozódik a tanulószükséges koncentrációs képesség,
  - tudatosulhat, hogy rendszeres, következetes erőfeszítéssel, munkával, céljaink elérhetőek.
- ## Fontos szempontok az értékelésnél:
- célszerű az azonos korosztályok eredményét összevetni,
  - vonjuk be a tanulókat a bírálóbizottságba,
  - ügyeljünk az eredmény nyilvános kihirdetésére, pl.: kollégiumi rádió (újság, hirdetőtábla),
  - őrizzük meg az eredménylistát, így évről - évre figyelemmel lehet kísérni a fejlődést.

Wagner István

A mi Rózsika néniünk

Egy kollégiumi nevelőtanár kitüntetése

1999. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján kapott elismerést az oktatási minisztertől a tatai József Attila Középfokú Kollégium nevelőtanára Varga Istvánné, az intézmény Rózsika nénije. E megbecsülést tanítványai és tanártársai is egy életpálya elismerésének tartják. Külön öröm a kitüntetett és az intézmény valamennyi dolgozója számára, hogy a megyei és a városi sajtó is híradást jelentetett meg róla ebből az alkalomból. A városi televízióban bemutatott riportműsor végigvezette tartalmas pedagógusi életpályáját. Úgy gondoljuk, hogy a Kollégium című szakmai újság olvasóit is érdekli, hogy kollégánk mit tett az elismerésért. Ha rajta múlna, akkor most is tiltakozna - mondván: "nem tettem semmi különösöt, csak végeztem a dolgomat". Igen, ez a szerénység jellemezte egész pályafutása alatt. Többek között ezért a tulajdonosságáért is szeretik a pedagógus kollektíva tagjai és a kollégium lakói.

Minden kollégiumban a tanulás köti le a gyerekek legtöbb idejét. Így van ez Tatán is. Rózsika néni nemcsak a saját csoportja tanulóinak segített az ismeretszerzés elmélyítésében. Hosszú évek óta tanítványai a szakmunkás lányok (ruhakészítők) közül kerültek ki. Figyelmét sohasem kerülte el, hogy a rábízott gyermekek többségének a tanulási technika megtanítása után gyarapodhatott az iskolai sikerélménye. Az eredményesség fokozása érdekében a tanulási problémákkal küszködőkkel együtt tanult, mások számára megszervezte, hogy tanulópárjával együtt lehessenek sikeresebbek az iskolai és gyakorlati foglalkozásokon. Nem minden gyerek

fogadta kitörő örömmel a rendszeres lecke felkérdezéseit, de tudta, hogy csak így szolgálhatja legjobban tanítványai érdekeit. A nem igazán látványos és csak hosszú távon eredményes módszer kicsi sikerélménye hány kezdeményezőként nevelőtanár társunk kedvét vette már el - néha még a pályától is? Az ő kitartása, tanítványai eredményei jelezték, az önmagukhoz képest mutatott fejlődéssel bizonyították, hogy az adott gyermekközösséghez kell igazítani a követendő pedagógiai módszert!

Nála mindig a tanítvány, a gyerek az első! A közösségért, a foglalkozásain a jó hangulatért mindig sokat tett, tevékeny közreműködésével tanulócsoportja igazi csapatá formálódott.

A döntően hátrányos helyzetből kikerült tanítványainál elsődlegesnek tekintette a családi életre felkészítést. Ennek következménye, hogy régi diákjai még évek múlva is visszajárnak hozzá, hálával keresve a megszokott "biztos támaszt". Jelenlegi kollégistái irányításával a lakókörnyezetüket, a hálószobáikat igazi otthonná próbálták varázsolni. Ezt bizonyítja, hogy a diáktársak értékelése - "jól éreznéd-e magad a szobájukban" kollégiumszintű verseny keretében - alapján az általuk lakott szobák kapták a legtöbb pozitív elismerést. Csoportjával együtt élenjáró a környezetesztétika javításában.

Rózsika néni a szakmunkás tanuló lányok "mamája", aki melegszívű, dolgozó, derék, akihez a gyerekek bizalommal mernek fordulni és legtöbb problémájukat, meg tudják vele beszélni. A szülőikkel olyan gondokat is eredményesen megoldott, amely a napi munka

során került napvilágra, és ami nem kizárólag nevelőtanári feladat. Az ilyen módon megoldott gondok nagy része kizárólag a szülő feladata lett volna, de fel kellett hívnia rá néhányuk figyelmét, akik a megoldás keresésében bizton számíthatnak segítségére.

A tanulócsoportján belül az aktualitásnak megfelelően rendszeresen megünnepelelték a név- és születésnapokat, a hagyományos családi ünnepeket.

A munka szeretetére nevelése kihatott az egész intézmény lakóközösségére, amikor bevonta diákjainkat a varrószoiba, a diákkonyha és a háztartási ismeretek elsajátításának rejtelseibe. A kollégiumon belül meghirdetett összetett csoportverseny egyik vetélkedőjéhez (város, hon és Európaismeret) színvonalas feladatokat állított össze.

Pedagógusi tevékenységéből nem maradt ki eddig a pályázatírás. Kolléganőivel együtt a jelenlegi tanévben már túl vannak néhány olyan pályázat összeállításán, amelynek legfőbb célja a kollégista gyerekek életkörülményeinek javítása. Pedagógus társai nagyra értékelik munkabírástát, a kapott feladatok maradéktalan teljesítését. Mosolygós, halk szavú, kedves egyénisége bátorítólag hat, amikor kezdő tanártársai bármilyen problémájukkal fordulnak hozzá.

Tudjuk, másutt is vannak "Rózsika néni", akik életpályájukkal kiérdemelték, hogy e szakmai újság nyilvánosságot biztosítson számukra. Várjuk a szakmát gyakorló pályatársak bemutatását!

Takács Ernő igazgató

OKTATÓFILMEK A KOLLÉGIUMI NEVELÉS SEGÍTÉSE ÉRDEKÉBEN

A kollégiumi csoportfoglalkozások témái között hangsúlyos helyet foglalnak el a káros szenvedélyek, így az alkohol, dohányzás, kábítószer hatása, az AIDS-ről és annak veszélyeiről szóló felvilágosító munka, a kábítószerfogyasztás elleni harc. Most olyan oktatófilmek segítenek ebben a tanári munkában, melyek amerikában készültek, ahol már sok tapasztalatot szereztek a fiatalok felvilágosítása terén. A kollégiumokban is minden bizonnyal hasznos segítséget nyújtanak ezek a filmek, e fontos nevelési feladat megoldásában.

1. Járvány: Alkohol és kábítószer

A káros szenvedélyek pszichés és szomatikus hatásai.

(25' ; 2900 Ft)

2. AIDS - Mit mondjunk gyermekeinknek?

Szakértők tájékoztatnak a betegség körülményeiről, lehetőségeiről, megelőzéséről.

(22' ; 2800 Ft)

3. Vélemények az AIDS-ről

Ismeretterjesztés a betegségről, következményeiről.

(15' ; 2000 Ft)

4. Dohányzás és egészség

A dohányzás szokásának kialakulása és hatása szervezetünkre.

(13' ; 2000 Ft)

Az árak tartalmazzák az ÁFA-t, de a postaköltséget nem! Megrendelhető a szerkesztőség címén, vagy faxon (automata): (1) 352-9601 - es számon. A filmet postai utánvétellel küldjük el az intézménynek.

Ma már egyre többet hallunk a kábítószerokról, sőt sokan úgy gondolják, hogy ez már egy elcsépelet téma. Pedig ehhez a drogokhoz egyáltalán nem így kellene közelíteni, hiszen rengeteg embernek, köztük fiataloknak a drogtetési tönkre az életét.

Számos kábítószerfajta létezik, és többnyire ezek használata illetve áruba bocsátása illegális. Sajnos van olyan ország, ahol bizonyos keretek között engedélyezik a könnyebb drogok fogyasztását. A drogokat többféleképpen csoportosítják, megkülönböztetnek olyan típusokat, melyek nem okoznak közvetlen függőséget, valamint olyanokat, amelyekről szinte képtelenség leszokni. Az egyik legközkedveltebb drog, és amelyhez sokan viszonylag könnyen hozzáférnek, az a marihuána. Ezt a kender kiszáritott leveleiből készítik el. Többnyire cigaretta formájában használják, de előfordul, hogy étellel keverve megeszik, vagy italban megisszák. Általában a hatás terjedelme 2 és 5 óra között mozog, de ha nem cigaretta formájában fogyasztják, akkor akár 12 órán át is

érezkelhető. Az, hogy milyen a hatás, nagyon sok mindentől függ. Befolyásolhatja a környezete, az is, hogy milyen lelkiállapotban veszi magához az illető. Az emberből többnyire a nyugalom érzését váltja ki, de előfordulhat, hogy úgy érzi, újra nevetnie kell. Vannak olyanok, akik elveszítik időérzéküket, nekik a percek óráknak tűnhetnek. A marihuána az emlékező-, az ítélő-, és a koordinációs képességet is lecsökkentheti. A "fű" hatása alatt sokan azt hiszik, hogy művészi

hogy bizonyos embereknél antiszociális viselkedés léphet fel a metamfetamin miatt. Igaz, nem okoz közvetlenül testi függőséget, de idővel egyre nagyobb és nagyobb adag szükséges ahhoz, hogy ugyanazt az érzést váltsa ki, mint legelőször. Ha a használó nincs a hatása alatt, akkor a világot hidegnek és távolinak találja, s depressziót is okozhat.

Azért volt fontos megemlíteni ezeket a "lágab"

Nem érdemes kipróbálni!

képességeik megnövekedtek, ilyenkor úgy vélik, tudnak festeni, vagy akár zenét komponálni.

A marihuánát gyakran keverik a hasissal, de a hasis erősebb drog főleg cigarettában fogyasztva. Megelégedést, nyugalmat idézhet elő, de ugyanakkor hallucinációt is okozhat.

A metálfetamin vagy amfetamin használatát sokan állítják párhuzamba a diszkókkal. Ez elég szomorú, mert nem mindenki azért jár szórakozni, hogy "pörögjön" valamilyen kábítószer segítségével. A közismertebb neve "speed". Viszonylag rövid időn belül boldogság és öröm tölti el használóját, valamint úgy érzi soha nem volt még ennyire éber és erős. Ha valaki a hatása alatt van, felgyorsul a szervezet, egyfolytában beszél és mozog. Orvosok súlyszabályozás céljából felírhatják, de túlzott használata súlyvesztést, izomfájdalmat okozhat. Az is előfordulhat,

hatásáról, következményeiről, mert sokan ezek kipróbálásával indulnak el azon a lejtőn, amelyen a legtöbb kábítószeres nem képes megállni. A fiatalok egy része úgy gondolja, nincs abban semmi, ha egyszer kipróbálják. Egyre csak azt hajtogatják "úgysem vagyok rászokva". Aztán nemsokára már ott tartanak, hogy bármi áron pénzt próbálnak előteremteni egy újabb adagra. Természetesen van, aki időben felismeri a veszélyt, és nemet mond, van, aki sikeresen elvégzi az elvonókúrát, de ezek száma igen csekély. És nem is ez a jellemző a drogosok illúziókkal teli világában.

Azok, akik kipróbálják, vagy rendszeresen fogyasztják a kábítószereket, észrevehetnék már, hogy sokkal nagyobb a valószínűsége annak, hogy egy koporsóban fekvé végzik, sem mint annak, hogy leszokjanak róla, és boldogan élnek tovább!

Maszlag Mihály 12. c.

Mit érdemel az a bűnös?

Gondolatok már arra, milyen egyszínű lenne a kollégista élete az örökös fegyvelmezés nélkül? Ki szeretné közületek, hogy a nevelőtanárr mindig megelégedett fejével járkáljon a szinten? Abban nem lenne semmi "szín", semmi "élet".

Mint ismeretes, a reggeli ébresztőt követő rohanásban, az ide-oda kapkodásban csak a legfontosabb dolgokra jut idő, nem foglalkozunk "kicsinyes" dolgokkal. Az még nem olyan nagy tragédia, hogy a reggeli asztali csendélet félig rágott almacsutkából, WC-papírból, alig használt fülpiszkálóból áll. No, de nem mindenki gondolja így! Nevelőtánárunkat kifejezetten zavarta ez az

állapot, s éppen ezért valamilyen módon véget akart ennek vetni. Tőle szokatlan megoldást eszelt ki.

Már a szokásos csoportgyűlés elején meglepődünk a mellette fekvő teletömött szatyortól, de úgy gondoltuk, hogy csütörtök lévén hátha kapunk egy kis túlélő csomagot tele kajával. Sajnos néhány percen belül bebizonyosodott, hogy a zacskóban csak a délelőtti ellenőrzés során talált lomokat tárolja. Ettől aztán mindenki lelombozódott. Tanárunk elmondta, hogy ha belemegyünk egy játékba, visszakapjuk apróságainkat. Ezután elhangzott a szájából az a mondat, amitől visszakerült a mosoly mindegyikünk arcára: - "Mit érdemel az a bűnös?"

(Megjelent: a Karacs Teréz Leánykollégium lapjában, Miskolc)